

#dbc

MAGASIN
FOR
BIBLIOTEKSFOLK

Hillerød tester Læsekompasset

Nyt Netpunkt giver dig flere måder at søge på
Danbib er migreret

Hillerød Bibliotekerne går nu i gang med at teste Læsekompasset i betjeningen af brugerne, og i dette nummer af #dbc kan du læse, hvad bibliotekschef Stine Have forventer sig af dette digitale inspirationsredskab.

Vi bringer også et interview med illustratør og forfatter Hanne Kvist, der aldrig på forhånd beslutter sig for et emne, når hun skriver til børn.

Og så bruger vi en del plads på Danbib. Den infrastruktur, som understøtter samarbejdet på tværs af det danske biblioteksvæsen har vi nemlig givet en ordentlig overhaling. Det har været et arbejde, som vi ikke tøver med at sammenligne med at bygge en 'bibliotekernes Storebæltsbro'. Og så har vi da også lige fremtidssikret hele driftsmiljøet imens.

God læselyst!

Jane Wiis

Administrerende direktør, DBC.

Hillerød tester Læsekompasset	3
Når systemerne går ned, er information afgørende	7
Nyt Netpunkt giver dig flere måder at søge på	8
Historien om Danbib og den nationale biblioteksinfrastruktur	10
Danbib er migreret	12
Bibliotekernes servicedesk	15
Hanne Kvist tegner med ord og skriver i billeder	16
Lifhack for bibliotekarer: Brug bibliotek.dk til at foreslå noget, der ligner	19
Hurtig og sikker drift 24-7	20
Ny introfilm om Filmstribens film til børn	22
Også nye introfilm til Faktalink og Forfatterweb	23
Temadag for musikbibliotekarer	23
Temadag om datascience	24
Kursus: Introduktion til nyt Netpunkt	24

DBC

Forsidefoto: Lone Rasmussen
Model: Stine Have, bibliotekschef,
Hillerød Bibliotekerne

Design: Kailow Creative
Tryk: Kailow Graphic
Oplag: 2.000 stk.
ISSN 2445-4796 (trykt udgave)
ISSN 2445-980X (online)

#dbc Magasin for biblioteksfolk
udkommer tre gange årligt.

Redaktion i dette nummer:
Marianne Hermansen,
Marianne Dybkjær og
Camilla Bødker Thomsen

Ansvarshavende redaktør:
Jane Wiis

Ønsker om at modtage
flere eller færre eksemplarer
sendes til: aja@dbc.dk

Pdf-version findes på dbc.dk

Læs mere og følg DBC på

DBC.DK

DBC

DBC A/S
Tempovej 7-11
2750 Ballerup
Telefon: 44 86 77 77
dbc@dbc.dk

Hillerød tester Læsekompasset

Med Læsekompasset kan bibliotekerne komme i front med et digitalt tilbud, som på en troværdig og inspirerende måde kan give brugerne lyst til at læse skønlitteratur. Det mener Stine Have, chef for Hillerød Bibliotekerne, der er et af de biblioteker, som skal teste prototypen i den daglige betjening.

HVORFOR HAR DU VALGT AT INVOLVERE HILLERØD I LÆSEKOMPASSET SOM TESTBIBLIOTEK?

Litteratur er jo en kernekompetence i bibliotekerne. Det er en vigtig biblioteksopgave at inspirere vores gæster til gode læseoplevelser både i det fysiske bibliotek og digitalt. Læsekompasset giver nogle digitale muligheder, som ikke findes i dag, og som i mine øjne er vigtige for fremtiden.

Vi har været en del af udviklingen af Læsekompasset helt fra starten. Derfor

er det naturligt, at vi også er med til at videreudvikle det, så vi får det bedst mulige produkt. Vi føler et medansvar og vil gerne tage vores tørn i den periode, hvor vi stadig opdager fejl og mangler. Det er sjovt og udviklende for medarbejderne, og når vi er med, har vi jo også mulighed for at påvirke projektet i den retning, der giver mening og værdi for os som bibliotek.

Hen over sommeren har vi bidraget ved at indeksere bøger til kompasset. Vi har lavet en fælles kampagne, hvor 20 medarbejdere tilsammen har lagt 103 bøger

ind i systemet. Vi fortsætter indsatsen hen over efteråret, hvor vi håber på, at mange andre biblioteker også vil bidrage.

Rent praktisk skal vi som testbibliotek være med til at afprøve Læsekompasset i betjeningssituationen. Lige nu gør vi os en masse tanker om, hvordan vi konkret kan bruge det som redskab i det daglige værtsskab, og når biblioteksgæsterne beder om, at vi foreslår en god bog. Vi taler også om at prøve andre muligheder af, som for eksempel at have dialog med læsekredse. Vi er spændte på at komme i gang og glæder os til det.

HVILKE PERSPEKTIVER SER DU I LÆSEKOMPASSET?

Med Læsekompasset har vi muligheden for ikke alene at skabe et bedre digitalt tilbud, end vi har i dag, men mindst lige så vigtigt at komme helt i front med et redskab, der er bedre, end hvad man i øjeblikket kan tilbyde på kommercielle tjenester. Det er en unik mulighed, som er vigtig at gribe.

En central pointe er, at i Læsekompasset er der ingen underliggende kommercielle strategier for, hvad folk skal påvirkes til at læse, og det går ikke ud på at få alle til at læse det samme eller det mest populære. Dermed bidrager Læsekompasset til at understøtte vores troværdighed som folkebiblioteker.

De data, der ligger bag, handler om mere end, hvad der trender lige nu, og hvad alle andre også har læst. Det kan kun lade sig gøre, fordi Læsekompasset har udviklet en helt ny type oplevelsesorienterede metadata. Der er altså tale om et paradigmeskift i måden, vi producerer og anvender metadata på. >>

Det giver mulighed for at koble andre ting, end vi kan i dag. Det betyder, at Læsekompasset kan give læseforslag, som bliver mindre fastlåste og kan bevæge sig helt nye veje. I stedet for mere af den samme forfatter eller mere, der handler om det samme, kan du få forslag, der bygger på, at her er en bestemt type hovedperson, der minder om personerne i en bog, du har haft en god oplevelse med, eller forslag, der passer til, at du er i én stemning på vej

til din strandferie i Italien og i en anden stemning en regnfuld efterårsaften.

Læsekompasset giver også mulighed for, at bibliotekerne kan gøre opmærksom på noget af den litteratur, som måske ellers er lidt overset. Det kan være gode kvalitetsromaner, som måske ikke har fået det samme 'hype', som en succesforfatteres bøger får, men som er gode og læsværdige. Det kan også være en hjælp til at genoplive nogle af klassikerne og i

det hele taget udvide vores muligheder for at tilbyde god litteratur.

HVAD BETYDER LÆSEKOMPASSET FOR BIBLIOTEKAREN I BETJENINGSSITUATIONEN?

I betjeningssituationen tror og håber jeg, at Læsekompasset vil være et rigtig godt redskab til at supplere og gøre det nemmere for bibliotekaren at komme ud over det bagkatalog, man har på rygraden – det, man selv kender eller har hørt om. Ønsket er, at vi med Læsekompasset ved hånden kan tilbyde en større bredde i de forslag, vi kan stille.

”Læsekompasset giver nogle digitale muligheder, som ikke findes i dag, og som i mine øjne er vigtige for fremtiden.”

Stine Have

Vi har gode digitale redskaber til at lave forskellige søgninger, men Læsekompasset kan skabe en opmærksomhed på, at vi også skal kunne foreslå ting, vi ikke kender i forvejen, eller som rammer uden for vores egen smag, eller hvad man kunne kalde 'god smag'. Vi tager biblioteksgæstens smag for gode varer.

Læsekompasset er jo udviklet med inspiration fra Joyce Saricks' Readers' Advisory Service, som handler om, hvordan vi som professionelle litteraturformidlere kan foreslå 'en god bog' til lige præcis den person, vi står over for. Hvis man beskriver en bog som en skæbnesvanger fortælling, som også er humoristisk og bevægende, så er det en meget mere oplevelsesorienteret måde at tænke på, end vi har været vant til. Og det er de muligheder, der ligger i Læsekompassets algoritmer. Det giver os således et helt nyt sprog for at tale om, hvad en god bog er.

På Hillerød Bibliotek har 20 medarbejdere i sommeren 2018 indekseret bøger til Læsekompasset. For hele tiden at gøre det synligt og konkret, hvor langt de var kommet i det fælles projekt, byggede de et tårn af kasserede bøger: for hver ny bog i Læsekompasset tog de en kasseret bog og lagde ovenpå.

I forbindelse med Læsekompasset er der udviklet en ny type metadata, der supplerer de traditionelle emneord med ord, der i højere grad beskriver oplevelsen ved at læse den pågældende bog. Hvis du vil være med til at inddatere metadata til Læsekompasset, kan du henvende dig til projektleder Sarah Hvidberg på shvi@hillerod.dk.

Vi skal ikke være dømmende i forhold til, om kærlighedsromaner, historiske romaner eller krimier er god litteratur. God litteratur er den litteratur, som den enkelte læser synes er fantastisk at læse.

Det handler om at prøve at inspirere folk til at læse – ud fra de gode læseoplevelser, de allerede har haft.

SER DU EN RISIKO FOR, AT LÆSEKOMPASSET BLIVER EN ERSTATNING FOR SAMTALEN MED BIBLIOTEKAREN?

Nej, det gør jeg ikke. Biblioteket skal være med på den digitale bølge, og her er et eksempel på, at vi kan tilbyde et

relevant, aktuelt og forhåbentlig inspirerende redskab, som man også kan bruge digitalt – en mulighed for at være på forkant på et område i forhold til at give inspiration til gode læseoplevelser. Saxo og de andre har ikke det her redskab. Endnu i hvert fald. Det er *nu*, vi skal gribe bolden.

Det, at vi laver et digitalt redskab fjerner ikke den enkelte gæst eller borgers behov for at komme og have en god samtale med en bibliotekar om den næste bog. Jeg ser det som et supplement – som en mulighed for at få flere til at læse – og håber, det kan være med til, at vi samlet får styrket læselysten og får sat fokus på litteratur som et middel til oplysning, refleksion og fordybelse.

Når vi involverer os i Læsekompasset, er det bestemt ikke for at underkende den bibliotekariske faglighed. Bibliotekarer har en *kæmpe* viden, og mange har et enormt bagkatalog.

Bibliotekerne gør de her ting i forvejen. "Kan du foreslå mig en god bog?" Det er jo et spørgsmål, vi møder hele tiden. Men Læsekompasset systematiserer det på en anden måde og giver en ny måde at tale på i litteraturformidlingen. De medarbejdere her fra Hillerød, som har været med i udviklingsprojektet, siger, at det sprog, de har fået undervejs i processen, og den nye måde at tænke på, det støtter dem i den daglige betjening allerede nu.

HVILKE VIDERE UDVIKLINGSMULIGHEDER SER DU FOR LÆSEKOMPASSET?

Aktuelt har vi en udfordring med, at børn og unge læser mindre, og det tegner jo ikke godt for antallet af læsere i fremtiden. Det er vigtigt, at vi får kigget på det, og jeg håber, at et næste skridt for Læsekompasset kunne være at lave noget lignende for børn.

Om Læsekompasset

Læsekompasset er et digitalt redskab, der skal inspirere til skønlitterære læseoplevelser. Et samarbejde mellem 12 biblioteker, DDB, DBC, Litteratursiden og eReolen leverede i foråret 2018 en prototype, der findes på laesekompas.dk.

Jakob Poulsen er bibliotekar på Hillerød Bibliotek. I løbet af sommeren har han lagt metadata om 14 bøger ind i Læsekompassets system. Han har ikke selv været involveret i udviklingen af Læsekompasset.

Udgangspunkt for dialog

Det har været sjovt at lægge metadata ind. Jeg tog de bøger, jeg alligevel læste i sommerferien, og nogle af mine yndlingsbøger.

Det er en anden oplevelse end bare at læse bogen og tænke, at det var en god bog. Jeg skal revurdere den og sætte ord på, lige som hvis jeg talte med nogen om, hvordan jeg har oplevet bogen. Det kan være ord som ironisk, grotesk, lidenskabelig, følelsesladet, dramatisk eller bevægende.

Nogle bøger har taget længere tid at inddatere end andre. Der er et stort vokabularium, og jeg vil jo gerne vælge de helt rigtige ord og være tro over for bogen.

Der er forskellige kategorier, og for eksempel er der mere end 1.000 ord at vælge mellem bare i kategorien 'sted', men det er alligevel overskueligt, og der kommer ordforslag op, når jeg begynder

at skrive. Hvis ordet ikke allerede findes, kan jeg foreslå det. I andre tilfælde er der færre ord at vælge mellem, for eksempel når det handler om bogens tempo.

Ud fra de ord, jeg har sat på, skal jeg i hver kategori vælge, hvilke der er vigtigst, og inden jeg godkender det hele til sidst, skal jeg prioritere hvilke sammenstillinger af ord, der samlet set passer bedst på bogen. Det er det sværeste. Hvad passer bedst til lige den bog? Er det 'mellemlang, reflekterende roman', 'tør humor, grotesk og reflekterende' eller 'følelsesladet og tankevækkende med detaljeret sprog'?

Vores gæster kommer ofte og siger "Har du en god bog? Jeg har lige læst den eller den. Har du noget, der minder om?"

Jeg kan sagtens se for mig, at jeg kan bruge Læsekompasset som udgangspunkt for en dialog. Så kan vi sammen tale om, hvad en god bog er for netop den gæst.

Læsekompasset kan hjælpe, dér hvor jeg har mine svage sider. Jeg er ikke så velbevandret i romantiske bøger og krimier, men nu kan jeg bedre hjælpe med at foreslå noget, også inden for genrer, som jeg ikke selv læser så meget.

Få mere at vide

Hvis du er på Bogforum i Bella Center den 26.-28. oktober, så kom forbi DBC på stand C4-016. Her kan du blive klogere på Læsekompasset og i øvrigt også på Faktalink og Forfatterweb.

Når systemerne går ned, er information afgørende

I løbet af foråret og forsommeren har en intern arbejdsgruppe givet DBC's krisehåndtering ved systemnedbrud et grundigt serviceeftersyn. Det betyder større fokus på kundedialog og kommunikation.

Selvom DBC har solid erfaring med driftsafvikling og overvågning af de store, centrale bibliotekssystemer og tjenester, skader det aldrig at udsætte sig selv for et servicetjek:

Har vi den bedst mulige systemovervågning? Svarer bemandingen og overvågningstiden til vores kunders behov? Er det klart, hvem der har ansvar for hvad? Reagerer og kommunikerer vi hurtigt nok, når centrale systemer eller tjenester går ned?

Om end svaret på de fleste af spørgsmålene overordnet set er ja, er der også plads til forbedringer. Nogle er allerede implementeret. Andre træder i kraft i løbet af efteråret.

UDVIDET BEMANDING OG OVERVÅGNING

- Alle systemer overvåges hver dag kl. 7-23.
- DBC's kundeservice er bemandet alle hverdage kl. 8.30-16.
- En medarbejder tjekker løbende i overvågningstiden, om der er kommet henvendelser, der kan pege på et potentielt nedbrud eller en kritisk hændelse, der kræver umiddelbar håndtering.

KORT INFORMATION EFTER FEM MINUTTER

Når tingene en sjælden gang går galt – når vi pludselig har lange svartider, eller hvis en server går ned, har vi i den nye strategi for håndtering af nedbrud og kritiske hændelser fokus på to ting.

For det første naturligvis, at vi løser problemet hurtigt og effektivt, og for det andet, at vi så hurtigt som muligt informerer vores kunder, når noget er galt. I en hektisk stund, hvor vores it-folk sidder med hovederne begravet i systemerne for at finde fejlen, er det sværere end som så at informere kunderne om problemet, fordi de, der arbejder på at løse problemet, ikke har tid til at informere om det, og de, der skal varetage informationen til kunderne, ikke nødvendigvis har overblik over, hvad problemet er. Derfor er kommunikation om systemnedbrud et forbedringspunkt, som vi tager aktivt hånd om i den nye strategi.

Vi har sat os selv det mål, at vi så vidt muligt inden for de første fem minutter efter konstatering af et nedbrud eller en kritisk hændelse udsender en kortfattet information om problemet på kundeservice.dbc.dk og på hjemmesiderne for de produkter, der måtte være påvirket af problemet.

Denne information vil løbende blive opdateret med yderligere detaljer om problemets årsag, og, hvis det er muligt, et estimat over, hvornår det forventes at være løst.

Ved større nedbrud vil vi som hidtil også udsende uddybende information via Danbib-info mv.

DBC's kundeservice og systemovervågning er gearet til at løse alle disse opgaver, og i langt de fleste af årets 8.760 timer kører systemerne heldigvis, som de skal.

Nyt Netpunkt giver dig flere måder at søge på

Stort set alt er skiftet ud under den nye grænseflade, så de danske biblioteker kan fortsætte deres unikke samarbejde.

The screenshot shows the NETPUNKTDK search interface. At the top, there is a navigation bar with tabs for 'Alle materialer', 'Bøger', 'Artikler', 'Film', 'Ematerialer', 'Spil', 'Musik', and 'Noder'. A search bar contains the text 'Skriv et eller flere søgeord' and a 'Søg' button. To the right of the search bar is a link for 'Færre søgemuligheder'. Below the search bar, there are three main filter sections: 'Titel på nodehæfte', 'Komponist eller gruppe', and 'Titel på sang eller musikstykke'. The 'Materiale' section is expanded, showing a list of material types with radio buttons. The 'Instrument' section is also expanded, showing a list of instrument types with radio buttons.

Titel på nodehæfte

Komponist eller gruppe

Titel på sang eller musikstykke

Materiale

- alle noder
- e-noder
- node + cd
- sangnoder
- noder for kor
- a cappella
- blandet kor
- børnekor
- drengekor
- kvindekor
- mandskor
- pigekor
- sangskoler
- Music-Minus-One - karaoke
- noder for klaver

Instrument

- klaverskoler
- noder for guitar
- noder for basguitar
- guitarskoler
- noder for trommesæt
- noder for mere end ét instrument
- én blæser med klaver
- to blæsere
- tre eller flere blæsere
- to eller flere blæsere med klaver
- tre eller flere guitarer
- to guitarer
- én stryger med klaver
- to strygere
- tre eller flere strygere
- to eller flere strygere med klaver
- én stryger og én blæser
- to eller flere strygere og blæsere med klaver
- tre eller flere strygere og blæsere
- noder for orkestre
- alle partiturer

Nyt Netpunkt tilbyder ligesom bibliotek.dk mulighed for at udnytte metadata til søgning på specialsøgesider som fx for noder.

Specialsider, hvor du kan søge efter henholdsvis bøger, artikler, film, e-materialer, spil, musik og noder. Og 'facetter', så du på bagkant kan filtrere resultatet af din søgning.

Det er nogle af de muligheder du får med den nye version af de biblioteksprofessionelles grænseflade Netpunkt, som DBC har udviklet.

De nye søgefeatures kendes i forvejen fra bibliotek.dk og supplerer den traditionelle kommandosøgning og tjekbokse til at vælge materialetype mv.

TOPPEN AF ET ISBJERG

Også designmæssigt læner det nye Netpunkt sig op ad bibliotek.dk.

Der er dog langt fra tale om blot en grænseflade, der har fået udskiftet designet og tilføjet et par ekstra måder at søge på. Nyt Netpunkt er toppen af et isbjerg, for under grænsefladen er stort set hele den underliggende teknologi skiftet ud.

Det er sket som en del af en årelang og omfattende migrering af biblioteksinfrastrukturen. Netpunkt og det kompleks

af data og funktionalitet, vi kender som Danbib, har gennemgået en teknologisk og arkitektur-mæssig forvandling, så Danbib nu bygger på samme data-brønd og services, som også bruges af bibliotek.dk, DDB CMS, Fælles Bibliotekssystem samt en række gymnasier og professionshøjskoler.

Et af de absolut største delprojekter i migreringen er den teknologiske opgradering af hele fjernlånssystemet, så det også i fremtiden kan håndtere lånesamarbejdet mellem folkebiblioteker og fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker.

Ud over, at det er praktisk og ikke mindst økonomisk fornuftigt at køre bibliotekernes infrastruktur på samme teknologi, er migreringen dermed også en fremtidssikring af det unikke samarbejde mellem statslige og kommunale biblioteker, som er kendetegnende for det danske biblioteksvæsen.

NYT SPROG TIL KOMMANDOSØGNING

Vist er der kommet ekstra måder at søge på, men grundlæggende kan du det samme i det nye Netpunkt, som du hele tiden har kunnet: Basens indhold har ikke ændret sig, posterne kan stadig ses i formaterne kort, langt, danMARC2 og MARC21, søgeveje og praksisregler er de samme, og lokaliseringer vises på samme måde som før. Selv dit gamle login kan du fortsat bruge.

En ting er dog afgørende anderledes. Brøndteknologien betyder nemlig, at du ved kommandosøgning i det nye Netpunkt i stedet for CCL skal vænne dig til CQL, som er det søgesprog, der bruges i alle grænseflader, der baserer sig på databrønden, dvs. bibliotek.dk, DDB CMS, eReolen, Fælles Bibliotekssystem/ Cicero m.fl.

NETPUNKT ER FOR PROFESSIONELLE

Selv om nyt Netpunkt på flere måder minder om bibliotek.dk, er de to sites alligevel væsensforskellige. Netpunkt tilbyder funktionalitet, som er meget anderledes end de behov, den typiske bruger af bibliotek.dk har. Hele bestilflowet er anderledes, og som grænseflade for den biblioteksprofessionelle skal Netpunkt tilbyde mere avancerede søgemuligheder, flere søgeregistre, mulighed for at søge efter helt nye poster, for at søge i poster fra Library of Congress og for at bestille ulokaliseret materiale. Bare for at nævne noget af det vigtigste.

ARBEJDSGRUPPE TAGET MED PÅ RÅD

En særlig Netpunkt-arbejdsgruppe med repræsentanter fra de forskellige bibliotekstyper har givet nyttige input om alt fra indhold i basen til muligheder for at filtrere søgeresultater ved hjælp af facetter. Desuden har gruppen sammen med DBC testet hen over sommeren 2018, lige som de og øvrige interesserede undervejs har kunnet prøve sitet af, fordi det har ligget tilgængeligt siden version 0.1, og funktionalitet er lanceret løbende, efterhånden som den er blevet klar.

NYT OG GAMMELT SIDE OM SIDE

Det nye Netpunkt kan i øjeblikket findes via et link fra netpunkt.dk og kommer til at eksistere side om side med det gamle i en periode.

Da det ikke er hensigtsmæssigt at have to bestil-systemer kørende på én gang, vil der kun være adgang til at bestille fra en af versionerne. Når nyt Netpunkt giver adgang til at bestille, og når DBC har samlet erfaringer og rettet op på, hvad der eventuelt måtte vise sig af genvendigheder, flytter nyt Netpunkt ind

på adressen netpunkt.dk, hvor der så i stedet linkes til den gamle version, indtil den på et tidspunkt lukkes.

Enkelte funktioner er endnu ikke migreret. Det gælder download af poster til genbrug (Hent) og opslag i søgeregistre (Skan), samt søgning i emneordsbasen, Bibsys, Libris og ArticleFirst/Worldcat. Hent og Skan afventer prioritering hos DDB og bliver udviklet, når dette sker. Søgning i emneordsbasen, Bibsys, Libris og ArticleFirst/Worldcat bliver udviklet i løbet af efteråret, og det gamle Netpunkt bliver lukket, når disse er i drift.

Læs Mere

På de næste sider kan du blive klogere på Danbib og migreringen af Danbib-komplekset

The screenshot shows the NetpunktDK search interface. At the top, there is a navigation bar with categories: Alle materialer, Bøger, Aviser, Film, E-materialer, Spil, Musik, and Noder. A search bar contains the term 'ekstremisme' and a 'Søg' button. Below the search bar, it indicates '192 hits' and offers options to 'Læg søgesæt i kurv'. There are also dropdown menus for 'Kort', 'danbib-testbase', and 'Udgivelsesår, nyeste først'. On the left side, there is a 'Vælg filtre' section with 'Valgte filtre' (radikalisering) and 'Materialetype' (avisartikel (108), bog (31), Vis flere, Vælg mellem flere). Below that is an 'Emne' section with various topics like radikalisering, ekstremisme (187), islamisme (114), terrorisme (74), unge (74), danmark (66), fundamentalisme (55), and Vis flere. The main content area displays search results with titles like 'Forført af døden', 'Forebyggelse og radikalisering i fængsler - menneskeret og retssikkerhed for de indsatte', '24-årig dansker idømmes 3 års fængsel i stor terrorssag i Aarhus', 'Dommens dag i stor terrorssag i Aarhus: Sangfuglen, der kan Koranen udenad', 'Gruppen fra Manchester 3 dræbte, 3 fængslede og en dansker for retten', 'Islam er ikke årsagen til islamisk terror', and 'DF klar til at dræbe danske syrienskrigere: "Det er en erhvervsrisiko ved at være terrorist"'. Each result includes a brief description and a link to the full record.

Med facetter kan man i Nyt Netpunkt analysere aspekterne i et bredt søgesæt og filtrere sig frem til et relevant resultat.

Historien om Danbib og den nationale biblioteksinfrastruktur

1990: IDEEN OM EN FÆLLESKATALOG

Lederen af Forskningsbibliotekernes Edb-Kontor Per Mogens Petersen får ideen til at samle folkebibliotekernes og forskningsbibliotekernes katalogdata i en fælles database, så man vil kunne søge i alle danske bibliotekers materialebestande.

Bibliotekscentralen og Statens Bibliotekstjeneste indleder et samarbejde om etablering af Danbib med fælles database, fælles netværk og fælles funktioner.

1994: DANBIB 1.0

Første version af Danbib åbner med de statslige bibliotekers fælleskatalog ALBA/SAMKAT.

1997: ARTIKELBASEN

Artikelbasen overføres til Danbib

2002: NETPUNKT

Første version af netpunkt åbner som erstatning for FindMenuen, der havde givet adgang til udvalgte databaser og tjenester, og danweb, der havde givet adgang til Danbib.

2009: DANBIB I WORLDCAT

DBC og OCLC indgår en aftale om, at den danske fælleskatalog skal være en del af WorldCat. I de følgende år etableres automatisk upload af poster, og senere kommer lokaliseringer fra de store danske forskningsbiblioteker med i WorldCat.

1990

1993

1994

1995

1997

2000

2002

2006

2009

1993: DANBIB-AFTALEN

Efter at Bibliotekscentralen går konkurs i 1991 og genopstår i rekonstrueret form som Dansk Bibliotekcenter (DBC), aftaler staten og kommunerne i 1993, at DBC skal udvikle, vedligeholde og drive Danbib.

1995: FORSKNINGS- OG FOLKEBIBLIOTEKER I SAMME DATABASE

Folke- og skolebibliotekernes fælleskatalog BASIS overføres til Danbib.

2000: DANBIB FOR ALLE

I 1998 præsenterer daværende kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen en vision om adgang for alle borgere til de danske bibliotekers materialer via internettet. I maj 2000 vedtages bibliotek.dk som en del af biblioteksloven, og bibliotek.dk, der er udviklet af DBC, åbner sidst på året som en slags 'Danbib for alle'.

2006: ÅBEN STRATEGI FOR BIBLIOTEKERNES IT-INFRASTRUKTUR

DBC beslutter at forfølge en 'Open Library Strategy', der indebærer at udskifte monolitiske systemer med opensource og serviceorienteret arkitektur, så udviklingsindsatsen for én del af infrastrukturen bedre kan genbruges i andre dele. Strategien konkretiseres i 2008 i udviklingsfællesskabet TING, hvor målet er en fælles databrønd og søgefunktion, der binder de fysiske og virtuelle ressourcer sammen i bibliotekernes formidling.

2010: FØRSTE VERSION AF DATABRØNDEN

Som en del af TING-samarbejdet lancerer Københavns Kommunes Biblioteker og Aarhus Kommunes Biblioteker nye hjemmesider baseret på version 1.0 af databrønden. Senere samme år tager yderligere fem biblioteker og børnesitet Palles Gavebod databrønden i brug.

2012: DATABRØND 3.0

Version 3.0 af databrønden etableres med ny datamodel og indekser til brug af bibliotek.dk og senere Danbib.

2013-2014: KONSOLIDERING AF INFRASTRUKTUREN

Den nationale databrønd vælges i 2013 som krumtap i Fælles Bibliotekssystem. I 2014 aftales det desuden, at også DDB CMS skal basere sig på databrønden og de nationale services.

2016: MIGRERING AF BESTILLINGSSYSTEM INDELEDES

Databrønden flyttes fra den basissoftware, der har været grundlaget siden 2008, hvilket bl.a. betyder, at det bliver væsentligt lettere at håndtere større datamængder og flere transaktioner. Det indledende arbejde med migrering af bestillingssystemet ORS (Open Resource Sharing) går i gang.

2018: DANBIB ER MIGRERET

Danbib-komplekset er migreret.

2010

2011

2012

2013

2013
2014

2015

2016

2017

2018

2011: MIGRERING AF BIBLIOTEK.DK STARTER

Migrering af bibliotek.dk påbegyndes som den første af de nationale databaser, og bibliotek.dk kommer dermed på version 2.0 af databrønden. En stor del af arbejdet med migreringen er samtidig forarbejde til den senere migrering af Danbib.

2013: NYT BIBLIOTEK.DK

Migreringen af bibliotek.dk er færdig. Al kode er skrevet om, og en ny version af bibliotek.dk, der baserer sig på version 3.0 af databrønden, lanceres efter at have kørt i betaversion siden slutningen af 2012.

2015: FBS-BRØND

Version 3.5 af databrønden, der skal danne basis for alle FBS-biblioteker, sættes i drift. Brønden, der hidtil har været en selvstændig licens, bliver en del af Danbib-licensen i forbindelse med bibliotekernes overgang til FBS.

Bestil-systemet moderniseres for at understøtte nye ILL-standarder. Ny version af søgeservicen OpenSearch gør det bl.a. muligt at få en oversigt over tilgængelige kilder, indekser, sorteringsmuligheder osv.

2017: MIGRERINGSARBEJDE

DBC's posthus migreres til det nye centrale og skalérbare databehandlingssystem Data I/O.

Integration til WorldCat migreres til en platform, der baserer sig på Data I/O.

Migrering af en række eksternt rettede funktioner igangsættes: Z39.50-adgang til Danbib med samme niveau af funktionalitet som i det gamle Danbib, søgeadgang til eksterne baser og download af poster fra Library of Congress.

Danbib er migreret

Vel kan man ikke beundre dens himmelstræbende pyloner eller måle den i kilometer asfalt eller tons armeret beton. Men når de sidste dele af det migrerede Danbib-kompleks går i drift i efteråret 2018, er der tale om afslutningen på et projekt, som i omfang kan sammenlignes med en 'bibliotekernes Storebæltsbro'.

Danbib er både en database og en række funktioner, der på biblioteksfronten binder landet sammen.

Igennem de senere år har DBC del for del forandret bibliotekernes it-infrastruktur fra monolitiske enkeltsystemer til moderne, åben arkitektur og software. Med nyudviklingen og omlægningen af Danbib-kompleksets komponenter og services og deres indbyrdes samspil er hele den fælles biblioteksinfrastruktur nu løftet sikkert ind i fremtiden, så den mange år frem kan understøtte det samarbejdende biblioteksvæsen, der på tværs af geografi og bibliotekstyper betjener den danske

befolkning – med Danbib-basen som ægte fælleskatalog.

I grafikken på side 13 kan du se en forenklet fremstilling af Danbib-komplekset. Her følger lidt uddybende forklaring af, hvad der er udviklet.

1. DATABRØNDEN INDEHOLDER NU OGSÅ DANBIB-BASEN

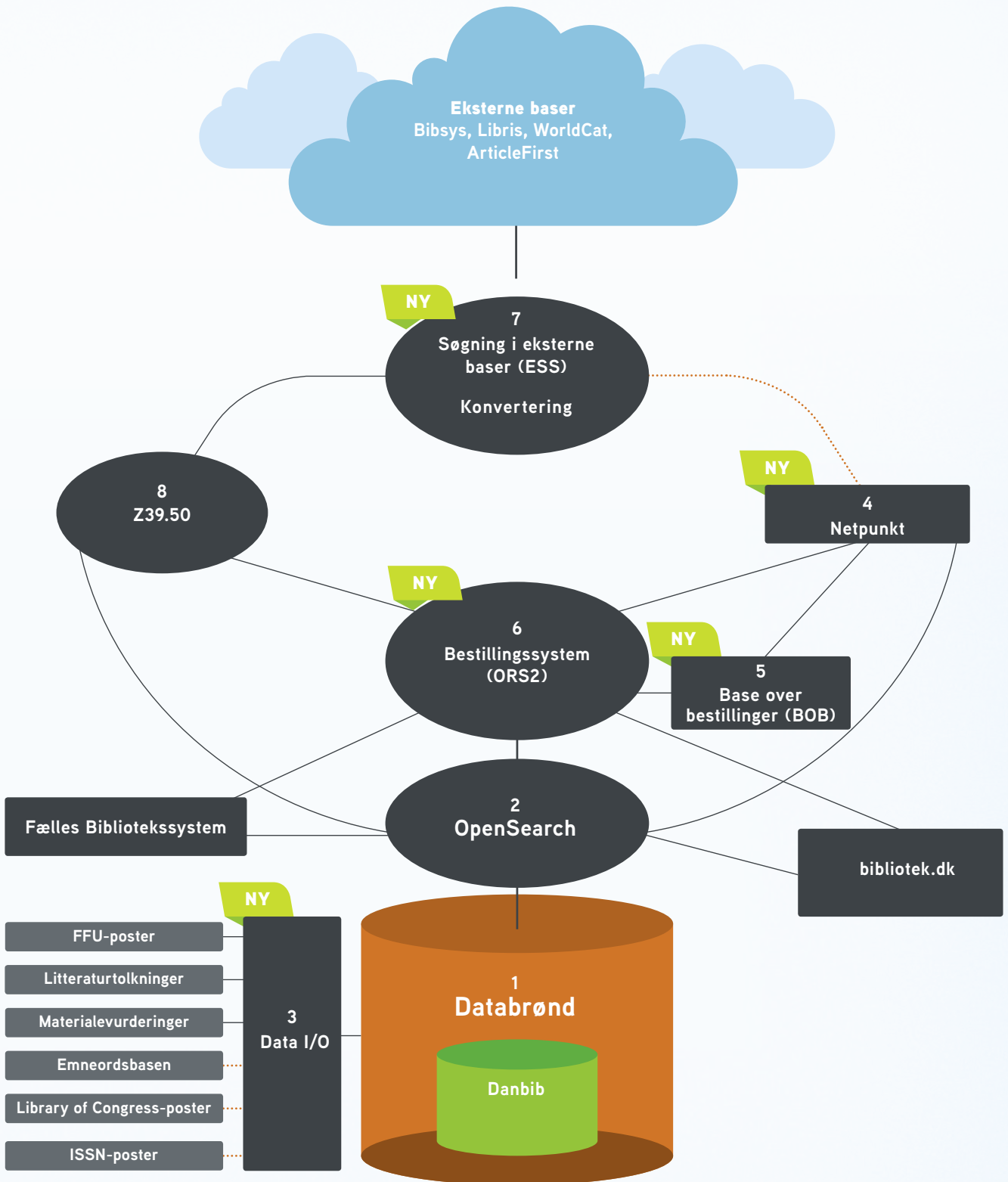
Danbib-basen er blevet en del af databrønden, dvs. nationalbibliografien, bibliotekskatalogiserede materialer, beholdninger for folke- og skolebiblioteker, poster fra fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker samt udenlandske poster fra Library of Congress og ISSN Register.

(De to sidstnævnte er dog ikke helt flyttet ind endnu men er på vej).

I forbindelse med Fælles Bibliotekssystem flyttede folkebibliotekernes poster ind i databrønden, der nu fungerer som fælleskatalog for kommunale biblioteker, hvor bibliotekerne og DBC deler de samme poster (fællesskabsposter). Fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekernes poster flyttede ind i 2017.

2. OPENSEARCH KAN SØGE I DANBIB-BASEN

Fælles Bibliotekssystem, bibliotek.dk, DDB CMS, Biblio m.fl brugte i forvejen søgeservicen OpenSearch til at søge i databrøn-

den. Nu kan OpenSearch også søge i Danbib-basen, efter at den er kommet i databrønden. Søgningen i Danbib-basen behøver derfor ikke længere partout at foregå gennem Netpunkt eller Z39.50.

3. DATABEHANDLINGSSYSTEM ERSTATTER POSTHUSET

Et helt nyt databehandlingssystem erstatter det hidtidige 'posthus', der ved hjælp af scripts og konverteringsprogrammer modtog poster fra bibliotekerne og bearbejdede dem, så de kunne komme i databrønden og en række andre baser.

Systemet hedder Data I/O, hvor I/O står for in/out.

En væsentlig del af Data I/O er udviklet i forbindelse med Fælles Bibliotekssystem, da det i den sammenhæng blev nødvendigt lynhurtigt at kunne opdatere databrønden og det 'råpostrepositorium', som Fælles Bibliotekssystem trækker poster fra.

Som en del af migreringen af Danbib er Data I/O udbygget, så det kan håndtere de meget store datamængder, som det samlede Danbib består af, uden at skabe forsinkelser for posterne fra Fælles Bibliotekssystem.

Data I/O håndterer også poster fra fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne og fra DBC's baser med litteraturoblikninger og materialevurderinger. Snart er flowet fra emneordsbasen på plads og også poster fra ISSN og Library of Congress-poster fra 2007 og frem.

4. NYT NETPUNKT

Netpunkt er de professionelle brugeres indgang til søgning, verifikation og bestilling i Danbib og andre baser.

Migreringen af Netpunkt udgør en meget stor del af den samlede Danbib-migrering. Der er udviklet en ny grænseflade

med nyt design og ny funktionalitet. Der er taget et nyt søgesprog i brug, nemlig CQL i stedet for CCL. Der er udviklet specialsøgesider, filtreringsmuligheder og nye formater for visning. Og samtidig er der sikret samspil med OpenSearch, den nye BOB (Base over bestillinger) samt det nye bestillingssystem ORS2. Søgning i emneordsbasen samt de eksterne baser Bibsys, Libris, ArticleFirst og Worldcat bliver sat i drift i løbet af efteråret 2018.

5. NY BASE OVER BESTILLINGER (BOB)

BOB (Base over bestillinger) har altid spillet en vigtig rolle i håndteringen af lån mellem bibliotekerne, når de håndterer bibliotek.dk-bestillinger, som ikke er automatiserede.

Ved migreringen er den gamle BOB-grænseflade genbrugt, og databrønden er så 'skubbet ind under' i stedet for den gamle Danbib-base. Det samme er det nye bestillingssystem ORS2, som opsamler bestillinger afgivet i Netpunkt via Z39.50 og bibliotek.dk.

6. NYT BESTILLINGSSYSTEM (ORS2)

En helt ny version af bestillingssystemet Open Resource Sharing er udviklet, i daglig tale ORS2. Lige som den tidligere version af ORS håndterer ORS2 lånesamarbejdet mellem folkebiblioteker og fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker.

Ved migreringen er bestillingssystemets infrastruktur flyttet til en opensource-plattform, blandt andet for at sikre en enklere arkitektur, bedre performance og nemmere vedligehold.

7. NY SØGNING I EKSTERNE BASER (ESS)

ESS (External Search Service) er en nyudviklet service, der sørger for, at man fra Netpunkt eller via en Z39.50-protokol kan søge i eksterne baser som den norske fælleskatalog

Bibsys og de internationale baser WorldCat og ArticleFirst.

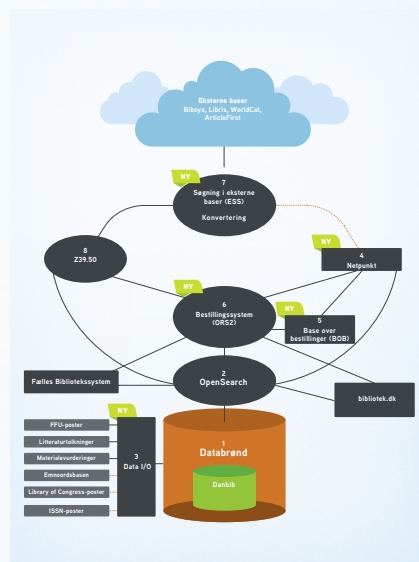
I forbindelse med udviklingen af muligheden for at søge i eksterne baser, er der udviklet en konverteringskomponent, der konverterer formatet MARC21, som de eksterne baser benytter, til den danske variant danMARC2. Med konverteringen er kvaliteten af poster fra de eksterne baser blevet større, da flere af originalposternes felter nu medtages i den konverterede version.

8. Z39.50 KAN BRUGES I BRØNDSAMMENHÆNG

Z39.50 er en kommunikationsprotokol – et sæt vedtagne regler for, hvordan maskiner i biblioteksverdenen kan udveksle søgninger og søgeresultater fra bibliografiske databaser.

Z39.50-komponenten bringer folke- og forskningsbiblioteker sammen, så de kan 'tale sammen' på søge- og bestillingsniveau. Komponentens erstatter det tidligere Z-punkt. Migreringen betyder, at man som noget nyt kan bruge Z39.50 til at søge i databrønden.

Søgning i eksterne baser med Z39.50 bliver muligt i løbet af efteråret 2018.

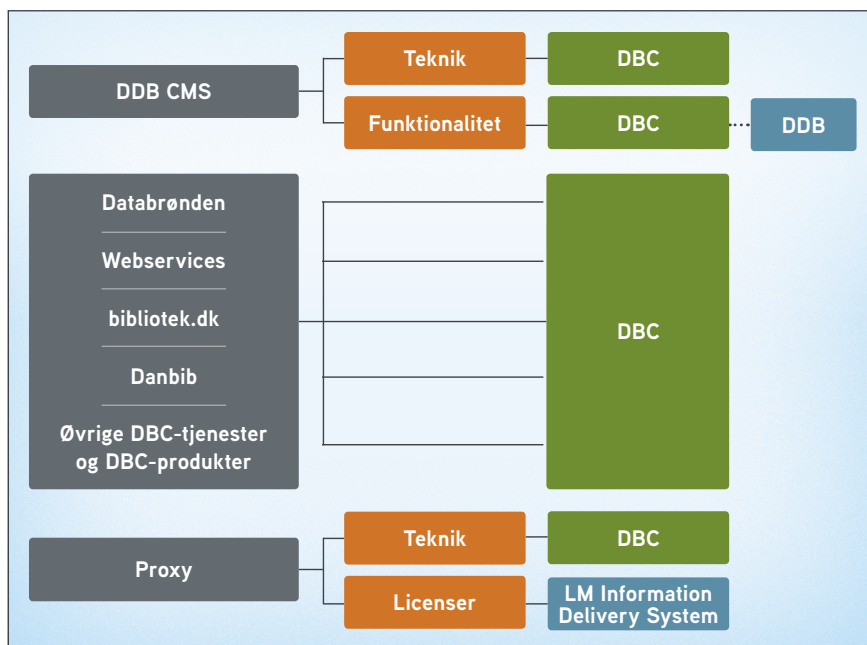
Stefan Bødiker er en af dem, der sidder klar til at behandle henvendelser til bibliotekernes servicedesk.

Bibliotekernes servicedesk

Oplever du problemer, eller har du brug for support til fx bibliotek.dk, Danbib, databrønden, DDB-CMS, metadata, bestil-systemet, søgning, Filmstriben, Forsideservice eller én af de andre tjenester, behøver du kun at henvende dig ét sted – på kundeservice.dbc.dk.

Afhængigt af, hvad henvendelsen drejer sig om, løser vi selv problemet eller sender det videre til den ansvarlige. Fx løser vi tekniske problemer på DDB CMS, mens øvrige henvendelser sendes videre til DDB, med mindre det drejer sig om spørgsmål, der umiddelbart vil kunne besvares – svarende til FAQ-niveau. I alle tilfælde modtager og håndterer vi henvendelserne, følger op og forsøger så vidt muligt at give en her og nu-afklaring.

Servicedesken har åbent alle hverdage kl. 8.30-16. Skriver du til os efter klokken 16, ligger din henvendelse klar til os om morgenen den følgende hverdag. Uden for servicedeskens åbningstid overvåges alle vores systemer af en supportmedarbejder.

Hanne Kvist tegner med ord og skriver i billeder

Børn er visuelle og hurtigopfattende og kan sagtens afkode små følgehistorier i illustrationerne til en fortælling, lyder det fra en af Danmarks førende forfattere og illustratører af børnebøger.

Hanne Kvist har vundet flere priser, bl.a. Danmarks Skolebibliotekarers børnebogspris 2005 og Kulturministeriets Forfatterpris for børne- og ungdomslitteratur 2017. Hendes seneste udgivelse er 'Træet, dyrene og os'. Gyldendal 2017.

HVAD ER I DINE ØJNE EN GOD BILLEDBOGSILLUSTRATION?

Gode illustrationer skal både hænge sammen indbyrdes og fungere i samspil med teksten. Det er vigtigt, at tekst og billeder smelter sammen, så de danner en helhed. De to ting kan ikke undvære hinanden.

NÅR DU LAVER EN ILLUSTRATION, HOLDER DU DIG SÅ TIL DET SKREVNE, ELLER FÅR DU LYST TIL AT LADE ILLUSTRATIONEN FORTÆLLE LIDT MERE?

Jeg tror, at alle tegnere ønsker at bidrage med noget, der rækker ud over teksten.

Illustrationerne kan sagtens lægge noget til teksten, for eksempel en ironisk distance, eller understrege en lille spænding, der er i fortællingen.

Børn er både visuelt orienterede og hurtigt opfattende. De har ingen problemer med at afkode følgehistorier i illustrationerne.

KAN MAN TALE OM EN TREND INDEN FOR ILLUSTRATIONER TIL BØRNEBØGER?

Hmm. Jeg holder jo mest øje med det, jeg interesserer mig for. Der udgives mange flere børnebøger end tidligere, så det er svært at overskue. En del af dem kan man måske kalde lidt "industrialiserede". Dem interesserer jeg mig mindre for. Men generelt vil jeg sige, at hvis man kigger tilbage til 1970'erne og 1980'erne, er illustrationerne nok blevet mere avancerede og kunstneriske. Det, man kalder "bølgen fra Kolding" (red. bemærkning: Designskolen i Kolding) med Cato Thau-Jensen, Mette-Kirstine Bak m.fl., har betydet meget. Men udviklingen i illustrationer hænger selvfølgelig også sammen med det sproglige udtryk, som i dag ofte er mere præcist registrerende end tidligere. Det gælder ikke mindst i ungdomslitteraturen.

Hanne Kvist på Forfatterweb

Hanne Kvist er repræsenteret på forfatterweb.dk med ikke mindre end to portrætter – et som forfatter og et som illustrator. I alt er der pt. mere end 1.000 portrætter på Forfatterweb, heraf en del børne- og ungdomsforfattere og illustratører.

I småbørnsbøger er vi nok i modsætning til tidligere ikke så bange for at bruge begreber, som børn ikke kender. Børn er jo i udgangspunktet vant til, at der er ord, som de ikke helt forstår. Det gør ingenting. De hopper bare videre og får noget ud af historien alligevel.

Men når det er sagt, vil der også altid være klassikerne. De er jo klassikere, fordi de er god litteratur.

HVOR KOMMER IDEERNE TIL DINE HISTORIER FRA?

Da jeg for mange år siden begyndte at skrive, tænkte jeg, at mine historier skulle komme indefra – fra mig selv.

Sådan har jeg det ikke i dag. Nu tænker jeg, at jeg skal lytte og betragte tingene omkring mig, så kommer ideerne. Inspirationen kan komme fra et brudstykke af en samtale i supermarkedet, fra at kigge på kunst og naturligvis også fra at læse. Mit hoved – og mit skrivebord – er fuldt af ideer. Sådan er det bare. Faktisk kom inspirationen til 'Dyr med pels – og uden' fra en russisk roman, som jeg lige nu har glemt titlen på, hvor en person kaster sin kærestes ting ud af vinduet. Den scene havde en god energi, så den blev inspiration til indledningen i bogen.

HVILKE TANKER GØR DU DIG OM MÅLGRUPPEN, NÅR DU ILLUSTRERER?

Jeg gør mig i det hele taget ikke ret mange tanker om målgrupper. Jeg vælger selvfølgelig en lidt anden streg, når

jeg illustrerer ungdomsbøger i forhold til børnebøgerne, men først og fremmest laver jeg de ting, jeg selv kan lide. Det skal være interessant og inspirerende for mig selv, ellers ville det ikke være en god proces. Og så håber jeg på, at andre også kan lide det, jeg laver.

HVAD ER DET VIGTIGSTE, NÅR DU SKRIVER TIL BØRN?

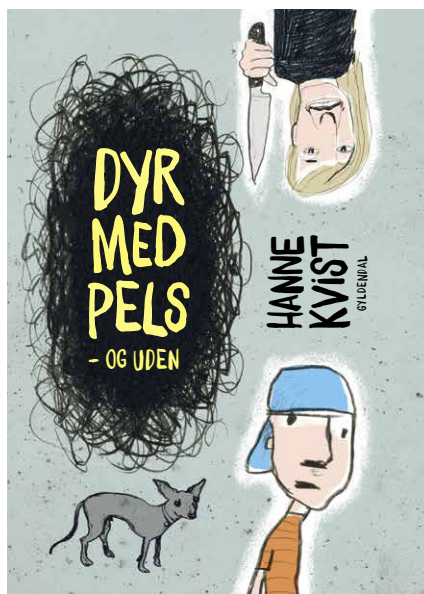
Det er sproget. Altid sproget først. Og så en god sætning at sætte gang i historien med.

Mit udgangspunkt er aldrig et emne. Det ville falde mig helt unaturligt, hvis jeg skulle sætte mig ned og tænke over, at nu skulle jeg i gang med at skrive en bog om for eksempel skilsmisse. 'To af alting' er jo på en måde en skilsmisshistorie, men sådan opfattede jeg den ikke, da jeg lavede den. Det var først bagefter, da der var én, der sagde til mig, at den handler om skilsmisse, at det gik op for mig, at det gjorde den jo.

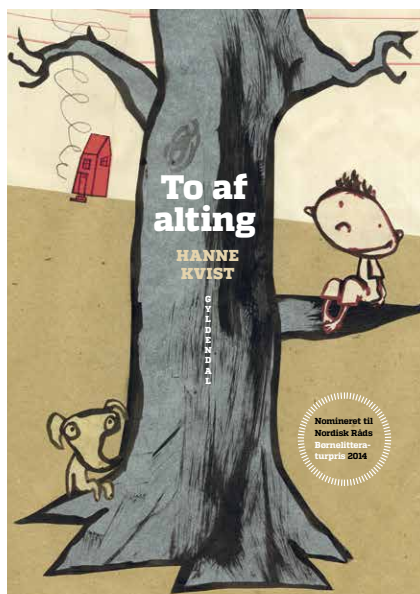
Hvis jeg skal rangliste, hvad der er det bærende i min arbejdsproces, så er det sproget, karakterne og relationerne. Plottet i historien kan også betyde noget, men det er ikke det, der som udgangspunkt driver processen.

Når jeg har fundet et godt startskud på historien, så skriver jeg typisk omkring 30 sider, sender dem til min redaktør og beder hende med mange undskyldninger se på, om det her overhovedet kan blive til en historie. Med en kyndig redaktørsparring går det i reglen godt.

Dyr med pels – og uden. Gyldendal 2016.

To af alting. Gyldendal 2013.

Charterferie. Illustreret af Cato Thau-Jensen. Carlsen 2014.

HVORDAN OPLEVER DU FORSKELLEN PÅ AT ILLUSTRERE DINE EGNE TEKSTER OG ANDRES?

Før i tiden skrev jeg hele teksten færdig, før jeg gik i gang med illustrationerne. Nu arbejder jeg med tekst og illustrationer samtidig. Det får tekst og billeder til at vokse bedre sammen.

Når andre illustrerer mine fortællinger, som fx i 'Charterferie', der er illustreret af Cato, og 'Osvold og gåden om ketchup', der er illustreret af Rasmus Bregnhøj, så blander jeg mig kun, hvis illustrationen ikke passer med teksten. Som regel har tegneren nogle bedre ideer, end jeg selv ville have haft. Til Rasmus Bregnhøj skrev jeg: "Det er ikke sikkert, at alle personerne er mennesker." Så blev hovedpersonen en bjørn.

KAN DU FORESTILLE DIG AT ARBEJDE MERE MED TEGNESERIEFORMATET?

Ja. Helt sikkert. I 'Dyr med pels – og uden' er der en tegneseriesekvens midt i fortællingen. Den kunne jeg godt tænke mig at lave en opfølgning på. Som ren tegneserie.

HVORDAN HAR DEN ILLUSTREREDE BØRNEBOG DET – KAN DEN OVERLEVE ANGREBENE FRA IPADS OG 3D-FILM?

Derfra, hvor jeg ser verden, så ja. Det taktile element og hele læsesituationen med den trykte bog er stærkt. Den trykte bog bliver svær at udkonkurrere. Men selvfølgelig ... iPad'en som underholdning og som barnepige fylder meget i børns hverdag. Så det er svært at sige. Men så bliver det nok bare til noget andet godt.

HAR DU NYE PROJEKTER I STØBESKEEN?

Masser! På skrivebordet lige nu hober der sig både en roman for børn op, nogle småbøger i samarbejde med Lilian Brøgger og en billedbog, som Signe Parkins laver tegningerne til. Og så for øvrigt også – apropos det, vi talte om med tegneserier – en nyudgivelse af 'Drengen med sølvhjelm' som graphic novel. Lige nu sidder jeg og udvælger, hvilke tekstelementer, der skal med. Det er Rosinante, der er forlaget, og Rasmus Meisler, der skal illustrere den.

Albus

1. november lukker Aarhus for første gang dørene op for Albus – en ny international festival om børnelitteratur, der fremover vil blive afholdt hvert andet år.

Albus' mål er at "blive den festival i Nordeuropa, hvor forfattere, illustratører, forskere, formidlere og forlag mødes for sammen med børn og andet publikum at hengive sig til børnelitteraturens mangfoldige universer".

(Kilde: <https://www.aakb.dk/temaer/albus-festival>)

Festivalen løber fra den 1. til den 4. november 2018 og finder sted på Dokk1/bibliotekerne. DBC er med til at sponsere Albus.

LIFEHACK FOR BIBLIOTEKARER

Brug bibliotek.dk til at foreslå noget, der ligner

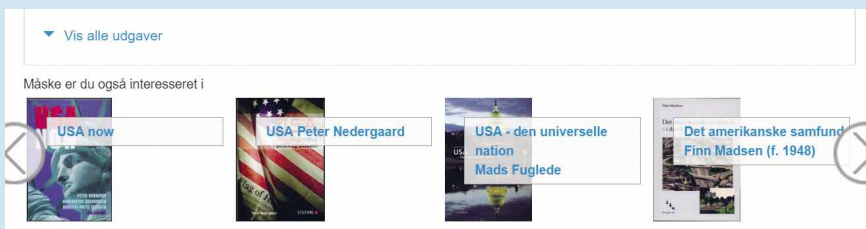
Spørger din låner efter noget, der ligner 'Rød mand sort mand' af Kim Leine? Eller 'USA's udfordringer'? Så kan du få hurtig hjælp ved at kigge nederst i posten på bibliotek.dk.

Før fandtes anbefalinger på bibliotek.dk helt nede bag fanen Inspiration i posten. Nu har vi rykket dem frem og viser dem på en mere tydelig måde som et bånd med forsider nederst i den udfoldede post.

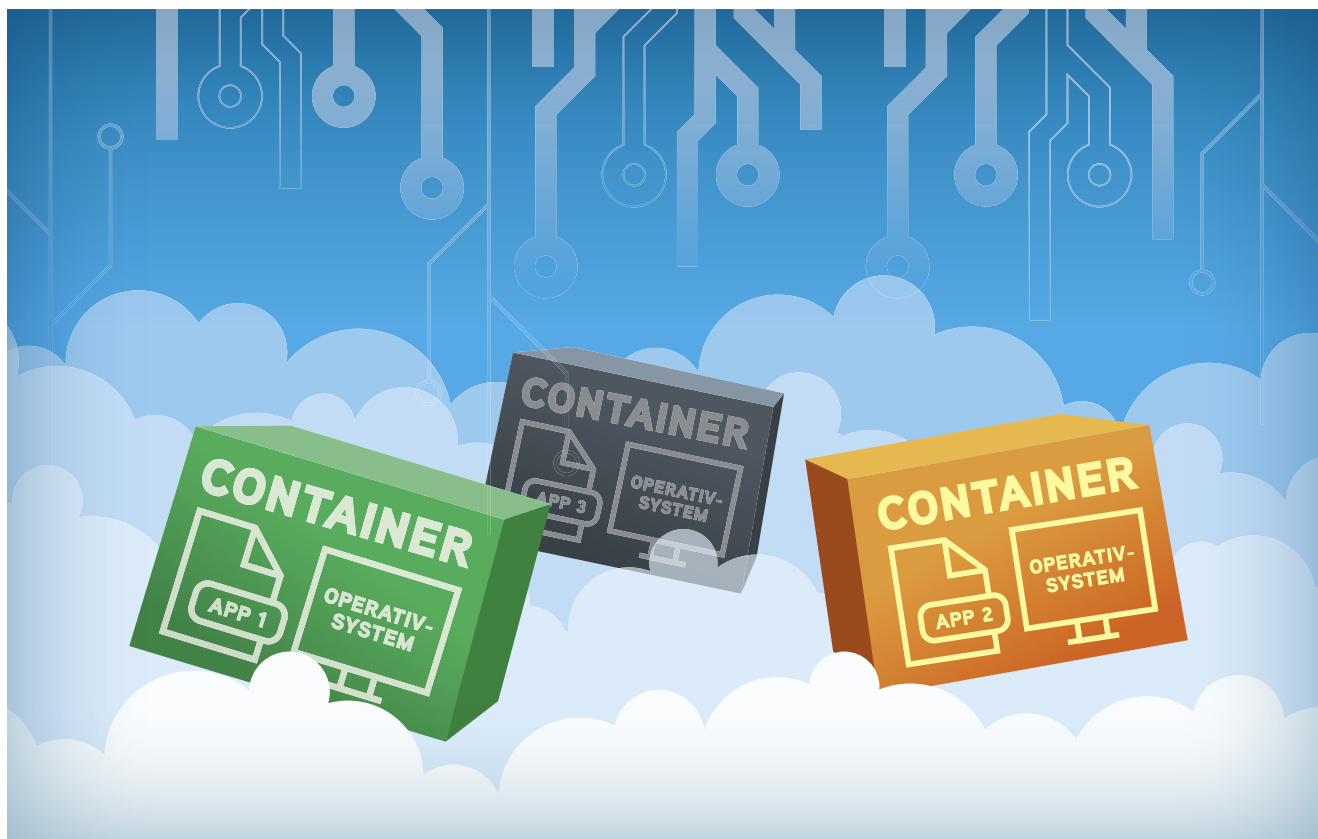
Alle titler er forsynet med titel- og forfatterinformation. Titler uden forsider vises med en grå standardforside.

Anbefalingerne hentes via en recommender-service, som DBC har udviklet. I skrivende stund har kun bibliotek.dk taget servicen i brug, men den er tilgængelig på Den åbne platform for alle grænseflader, der ønsker at bruge den.

Recommenderen giver anbefalinger på baggrund af en blanding af såvel metadata som historiske data om udlån. Den bliver bedre og mere relevant, jo mere den bliver brugt. Hvert klik på en anbefaling registreres og kan dermed bruges til at danne nye data.

Nederst i den udfoldede post er der i bibliotek.dk kommet et bånd, der foreslår titler, der ligner. Her ses bunden af posten 'USA's udfordringer' af Peter Brøndum og Annegrethe Rasmussen.

Hurtig og sikker drift 24-7

DBC fremtidssikrer driften af bibliotekernes systemer med cloud- og containerteknologi.

“Vores ultimative mål er, at bibliotekernes systemer kører upåklageligt hvert sekund, firetyve timer i døgnet, hver eneste dag i ugen.” Sådan siger DBC’s it-chef Piet Seiden.

DBC skifter ikke bare teknologi i Danbib og hele fjernlånssystemet, som du kan læse om på side 8-14. Vi forandrer samtidig gennemgribende den måde, vi driver vores services og produkter til bibliotekerne på, idet vi flytter hele driftsmaskineriet til cloud- og containerteknologi. Manøvren skal gøre driften mere robust, stabil og fleksibel.

FLEKSIBEL TEKNOLOGI

En cloudløsning er ekstremt fleksibel. I stedet for, at applikationer ligger på hver deres fysiske server, har man puljer af virtuelle servere og opbevaringsplads, hvor flere applikationer kan deles om de samme ressourcer, og hvor man let kan tildele den enkelte applikation mere eller mindre plads efter behov.

De enkelte applikationer pakkes i ‘containere’, hvilket betyder, at de leveres med alt det, de skal bruge fra operativsystemet, i en samlet pakke.

Det gør det muligt bedre at tilpasse driften efter, hvordan behovene forandrer sig. Hvis bibliotekernes søgninger for eksempel pludselig stiger i antal, kan DBC uden videre give mere plads til søgeservicen OpenSearch uden tidskrævende arbejde med at fremskaffe og klargøre en ekstra – fysisk – server. Og uden at skulle rette i netværksopsætninger m.m.

Det gør det også muligt at køre flere udgaver af en service bag samme url. Det betyder, at de andre udgaver kan klare arbejdet imens, hvis én udgave

skal opdateres. Og det betyder også, at man med få tastetryk kan sætte ekstra udgaver af samme service ind for at hjælpe, når systemerne er belastet.

NYESTE UDVIKLING NÅR HURTIGERE FREM TIL BIBLIOTEKER OG BRUGERE

Med traditionel teknologi er det en tung proces, hver gang man skal sætte en ny webservice eller lignende i drift. Nogen skal sætte en server op. Nogen skal installere operativsystem på serveren. Nogen skal installere selve webservicen på serveren. Og hvis servicen viser sig at blive brugt mere, end man først havde forestillet sig, skal nogen gøre det alt sammen igen på flere servere.

Med container- og cloud-teknologi foregår processen langt mere automatiseret og i færre manuelle trin, og man undgår afhængighed af få nøglepersoner, der kender den specielle opsætning på Server A eller tilpasningerne på Server B. Hele driftsmiljøet er sat op på en ensartet måde, sådan at it-udviklerne selv kan sætte ny kode direkte i drift.

Det betyder, at tiden, der går, fra noget bliver programmeret, og til det kommer i drift til glæde for biblioteker og brugere, bliver kortere. Det gælder ikke kun ved helt nyudviklet software, men også ved ændringer til eksisterende applikationer.

BEDRE TEST GIVER FÆRRE FEJL

Ud over et ensartet driftmiljø er det i en cloud-sammenhæng også lettere at lave realistiske test, og bedre test giver færre fejl.

I et traditionelt server-miljø er det nærmest umuligt at bygge et komplet testmiljø for eksempelvis databrønden, fordi den består af en mangfoldighed af forskellige services og applikationer. Er alt nu også hele tiden opdateret med allernyeste versioner af koden? Og er

alt sat korrekt op på hver eneste fysiske enhed?

I cloud-verdenen behøver man kun at opdatere og lave opsætning ét sted, og man sætter lettere et helt miljø op, hvor man kan teste samspillet på tværs. Når DBC udvikler en ny version af en service, kan vi på den måde bedre teste, hvordan den fungerer sammen med alle de andre applikationer, og se, at hele den komplekse kæde af sammenhænge fungerer som forventet, inden den nye software kommer i drift.

POSITIVE RESULTATER

DBC har eksperimenteret med cloud-drift et par år, og det er de positive resultater af det arbejde, der gør, at tiden nu er moden til at udskifte hele driftsplatformen, fortæller Piet Seiden:

”Vi kan se, at cloud giver større fleksibilitet og stabilitet og fjerner nogle af de potentielle kilder til nedetid. Det er blevet lettere for os hyppigt at lave mindre ændringer og vedligeholdelsesarbejder i stedet for at samle det i sjældnere men større seancer.”

Helt konkret har cloud-teknologien ifølge Piet Seiden været medvirkende til, at fordums timelange ’servicevinduer’, hvor DBC lukkede for systemerne på grund af planlagt vedligeholdelse, er blevet erstattet af kortvarigt arbejde, som i langt mindre grad påvirker bibliotekernes drift.

Han betragter teknologiskiftet som en fremtidssikring:

”Vi har oplevet et øget pres på bibliotekernes infrastruktur de seneste år, blandt andet efter Fælles Bibliotekssystem. Den modernisering, vi foretager nu, vil give bibliotekerne en robust drift i mange år, selv med endnu mere pres på.”

”Vi kan se, at cloud giver større fleksibilitet og stabilitet,” siger it-chef Piet Seiden.

Cloud- og container-teknologi

Med cloud- og containerteknologi kan man bygge en driftsplatform, hvor softwaren fleksibelt deles om virtuelle puljer af servere, opbevaringsplads mv. i stedet for at være knyttet til hver deres specifikke hardware med egne, forskelligartede opsætninger.

Cloud-teknologien er efterhånden almindeligt brugt – blandt andre af Amazon, Google og Microsoft.

I DBC's tilfælde er der tale om en intern cloud, hvor maskinerne rent fysisk står på DBC. Teknologien er dog den samme.

DBC har valgt at drive cloud-platformen på Linux-distributionen NixOS. Til håndtering af containere og automatiseret udrulning af services og systemer anvendes containerorkestreringsværktøjet Kubernetes. Begge er open source.

KÆMPE UDVALG AF BØRNEFILM

Ny introfilm om Filmstribens film til børn

På opfordring fra flere børnebiblioteker har vi i samarbejde med filmselskabet Copenhagen Bombay fået lavet en fin lille introfilm om Filmstribens mange gode film til børn.

Filmen kan både fungere i børnebiblioteket, hvor den kan afspilles i sløjfe, på bibliotekets storskærme, hjemmeside og sociale medier. Den kan embeddes og downloades både i tvær- og højformat.

Find filmen på Filmstribens PR-side under 'Produkter & services' på www.dbc.dk, hvor I også kan hente en generel introfilm til Filmstriben til storskærmsvisning samt logoer og andre PR-materialer.

TEKST: MARIANNE HERMANSEN FOTO: SCANPIX

Hvad er politisk engagement?

Også nye introfilm til Faktalink og Forfatterweb

Vi har opdateret introfilmene til Faktalink og Forfatterweb, så de matcher det nye layout og indhold på de to sites.

Vis filmene på bibliotekets storskærme, hjemmeside og sociale medier.

Filmene findes i både tvær- og højformat. De har underlægningsmusik men kan også afspilles med musikken slået fra.

Find filmene på Faktalink og Forfatterwebs PR-sider under 'Produkter & services' på www.dbc.dk, hvor der også ligger logoer og andre PR-materialer til de to tjenester.

Hvad kan sci-fi sige om vores samtid?

Temadag for musikbibliotekarer

TEKST: CAMILLA BØDKER THOMSEN FOTO: ISTOCK

Nu har du igen mulighed for at netværke og blive opdateret på musikområdet, når DBC for femte år i træk holder musiktemadag. Det foregår den 22. november 2018 hos DBC i Ballerup.

Michael Moos-Bjerre fra konsulentfirmaet Moos-Bjerre giver en status på den igangværende analyse af behovet for en ny digital musikservice for bibliotekerne.

Jørgen Gram fra Vejle Bibliotekerne fortæller om biblioteksproduceret indhold, BPI.

En repræsentant for Koda gør dig klogere på tendenserne i danskernes forbrug af musik.

Journalist Kim Flyvbjerg fortæller om det nye trykte musikblad Groovy, der specialiserer sig i vinyl og alternativ musik.

Og så gør vi status over bibliotekskatalogiseringen på musikområdet og nyder et musikalsk indslag med Marie Eline Hansen.

Undervejs byder vi på let frokost og slutter af med en kold øl eller sodavand.

Det er gratis at deltage. Du tilmelder dig gennem Facebook-gruppen DBC Musik eller via mail til Hanne Lydom Thomsen på hlt@dbc.dk. Fristen er den 14. november 2018.

Kursus

FOTO: LONE RASMUSSEN

Temadag om data science

Onsdag den 31. oktober
2018 hos DBC i Ballerup

- Hvad kan data science bruges til generelt og i bibliotekssektoren?
- Hvilke behov og ønsker har bibliotekerne? Hvordan er fremtidsperspektiverne?

Den 31. oktober slår DBC dørene op for biblioteksprofessionelle, der ønsker at blive klogere på data science i bibliotekerne og også gerne blande sig i debatten.

Vi byder på oplæg fra ph.d.-studerende fra IT-Universitetet, fra biblioteker og DBC samt spændende paneldebat.

Pris: 450 kr.

Sted: DBC, Tempovej 7-9, Ballerup

Tilmeldingsfrist: 23. oktober

Se hele programmet på www.dbc.dk

Introduktion til nyt Netpunkt

Grænsefladen Netpunkt har fået helt nyt udseende og nye søgemuligheder i forbindelse med, at Danbib er flyttet til databrønden.

Halvdagskurset er en blanding af oplæg og øvelser og giver dig indblik i bl.a.:

- Indhold
- Søgning (søgesprog, søgesider)
- Visning (formater, sortering, match)
- Bestilling (lokaliseringer, BOB)
- Søgning i DBC's baser (emneord, materialevurderinger, litteraturtolkninger)
- Søgning i eksterne baser
- Indstilling, profil, søgehistorie, kurv og øvrige funktioner

Kurset er for deltagere med et vist kendskab til Netpunkt.

STED: DBC, Tempovej 7-11, 2750 Ballerup

TID: 24. oktober 2018 kl. 9-12 med morgenbrød og kaffe/te fra kl. 8.30

TILMELDING: På www.dbc.dk/kurser senest 15. oktober 2018

Kurset kan også bestilles.